

Kompletteringar till uppsatserna "Byar och bönder" angående Iste by lämnade av Erik August Hedjersson

Iste nr 1

Westigårds var vid laga byskiftet 1850 1 skatt 4 öresland.

Änkan Margta Larsdotter d. 1905, skänkte efter sonen Lars Mårtensson död 1889 hans fyra barn gemensamt ett öresland, so fränskiftades efter södra kanten an utägan Rönningss.

Detta sammanlades sedermera i bruk med s.s.1 Spesses, när detta inköptes från Olof Olsson år 1900 av de fyra barnbarnen gemensamt. Någon senare uppdelning av de tre öreslanden har ej förekommit. De inropades på auktion efter Lars Mårtensson år 1890 av Per Andersson Nyberg och hans hustru Märta Jonsdotter. Barnen Anders, Jonas Anna, Kristina och Per. Den sistnämnde nu ägare av 12 pngld Iste s2. Försålde år 1900 till Olof Jonsson och hans hustru Kerstin Andersdotter, som snart i sin ordning sålde gården till sonen f.nämndeman Anders Olsson.

Dennes barn, döttrarna Emmy gift med handlare Jonas Orevik, och Anna gift med Arne Nyberg, vilken senare nu är ägare sedan han 1945 köpt egendomen av svärfadern.

Genom Olof Jonssons försäljning av större delen av hemmanets skogsmark har skattetalet minskats.

Anders Olsson har i stället inköpt ett skogsskifte till hemmanet inom Undersvik från Medsans-landsvägen längs efter rågången mot Iste skogsmark norrut.

Iste s1

nu kallat Blomqvists, skattetalet 3 öres land nu minskat genom försäljning av fäbodskogen mm. av Olof Blomqvist den äldre.

Iste s.s.1

Spesses skattetalet vid byskiftet 2 öresland ni minskat genom försäljning av fädboskogen mm. under äldre tid men ökat med ett öresland an nr 1.

Nuvarande ägare kvarlevande bröder Anders och Lars Larsson, båda ogifta.

De andra bröderna först Olof och sedan Mårten avled ogifta utan bröstarvingar.

Iste nr 2 Nygården

Gården lär i forntiden ha varit belägen tätt bakom de då nästan sammanbyggda gårdarna 1 och 3 innan den flyttades bort. Därav namnet Nygården, var vid laga skiftet 5,5 öresland, men mågen mågen Olof Persson f 1840 köpte vid tiden 1880 därav som torp av svärfadern Erik Ersson ett område och byggde där en gård nuvarande Olles s2.

Snart köpte han hela hemmanet av svärfadern och försålde därav 2,5 öresland inbegripet nämnda gård och torp till Olof Jonsson från Mörtsjö samt vid tiden 1890 vid avflyttning till Arbrå samhälle själva Nygården då 3 öresland till länsman Arvid Delin och inspektor Falström som i sin tur snart försålde till omnämnde Jon Jonsson från Åkre.

Denne försålde vid tiden 1900 till före omnämnde Olof Jonsson och hans hustru Kristin nerflyttat från från Nybo i Järvsö, som även inköpt nr 1 N.V. ägare efter dess är sedan tiden 1917 sonen Olof Jonsson och hans hustru Margreta Olsson. Genom att Olof Jonsson även från detta försålt större delen av skogsmarken är skattetalet numera minskat.

Gården var som förut nr1 och nr 3 byggd i ganska stor tresidig gårdplan mot uppkörsvägen och trädgården. Rätt fram mangårdbyggnaden med direkt fortsättning av uthus bakom åt höger barstubyggnaden och längre efter vägen sängsutbyggnaden. Kvarstående mangårdsbyggnad och uthusen (ladugård och kornlada) är nu renoverade.

Iste s.s.2 Olles

Olles om 2,5 öresland försålde av förenämnde Olof Persson från Mörtsjö till Jonas Hedjersson från Dalsjö 1888. denne (1839-1925) var född i Bollnäs och gift men Anna Lindgren från Söderomåsen i Undersvik. Barn: Erik (1872-), Anna (1873-) nu gift med Per Nyberg, Christian 1875- , Nils Adolf 1881- , glasmästare i Saltsjöbaden. Ludvig, Blicken och Karl avlidna samt Hilda gift i Stockholm med vaktmästare Erik Hedberg.

Hemmanet försålde år 1900 till sonen Christian och hans hustru Sigrid Nilsdotter från Lökene i Bogården, men fadern förbehöll sig ett område om 0,5 öresland som han bebyggde vadan denna hemmansdel är egentligen s2 och Christians

frånköpta blev s.s.3. Denne försålde år 1907 till Olof Eriksson och hans hustru Kerstin från Järvsö finnskogar. Familjen avflyttade till Långhed i Alfta vid tiden efter 1930.

Hemmanet för såldes sedan till en trävaruhandlande i Alfta och brukades an arrendator Erik Nord tills det år 1942 försålde till Bror Olsson, son till förenämnde Olof Jonsson från Nybo. Efter fäbodskogens försäljning är nu skattetalet 1-öres och 6 penningland.

Iste s.2 övertogs efter Jonas Hedjersson först av sonen Ludvig och sedan av sonen Eric vilka hade det några år vardera. Nu ägs det av Per Nyberg d.y. och hans hustru Anna född Hedjersson. Det är fortfarande 12 penningland.

Iste nr 3 var vid laga byskiftet 1850 helt 6-öres och 12 penningland, men vid Anders Erikssons den äldres frånfälle 1866 tudelades hemmanet så att Erik Andersson behöll stamhemmandet med 3-öres och 6 penningland och brodern Anders Andersson nybyggde s.3. Anders Eriksson d.y. försålde år 1904 till enda barnet dottern Märta som var sedan 1913 var gift med Jonas Rosèn, även han Istefödd. Efter den stora bybranden våren 1922, då gårdarna nr 1 och nr 3 vilka var sammanbyggda ej blott med uthusen utan nästan med varandra, totalt nedbrann försålde Rosèn till Olof Lind och hans hustru Blicken från Freluga (nu bosatta i Vallsta), som återuppbyggdes liksom Anders Olsson på nr 1. Gårdarna var förut lika byggda kring en fyrkantig gårdsplan, med mangårdsbyggnaden till vänster från bygatan och därbortom uthus sammanbyggd barstybyggning rätt fram och fristående sängutbyggning till höger.

Iste sub 3 försålde av Anders Andersson till sonen Mårten Andersson och hans hustru Anna Hedjersson (nu omgift med Per Nyberg å s.2) enda barn Anders f 1898, nu glasmästare i Stockholm. Mårten sålde efter något år till systemen Sigrid f 1870 nuv.ägare ogift och utan bröstarvingar, förmyndare Johan Storm Ånga. Genom försäljning av fäboskog har skattetalet 3-öres och 6 penningland något minskats.

Iste nr 4 vid laga byskiftet 6,5 öresland blev vid hemmansklyvningen 1880 frånskiftat halva skattetalet till trenne subbar, såldes 1902 av Per Persson som flyttade till Arvik, till Per Persson och hans hustru Karin Göransson från Järvsö. denna sålde först fäbodskogen och sedan hemmanet till brodern Anders Persson från Nor i Järvsö och hans hustru Brita. Denne inköpte till hemmanet av Simeå sågverk (A Liljedal) fäboskogen till 1,5 öresland s.4, men sålde 1925 till dottern Anna och mågen Anders Jonsson (Orreland) som särskild hemmansdel ett område som skattelagen till 15,5 penningland Iste av nr4 förut 1924 till sonen Jonas död 1947 och hans hustru Anna f, Hedjersson. Änkan är nu ägare. Skattetalet är nu 1 öres och 13 penningland Iste 4/18.

Iste s4 Gårdsmyrs förut bebyggt som torp vid 1880 års hemmansklyvning 1-öres och 13 penningland, såldes av änkan Ingrid Ersätter till Olof Hofrèn och hans hustru som vid tiden år 1900 flyttade till Undersvik och sålde hemmanet till förenämnde Per Persson nr från Vålsjö. Vid dennes flytt till Maråker övergick hemmanet till sonen Per Persson och

hans hustru Hilda efter något år. Per Persson förolyckades i en kolmila 1942 och nuv. änkan Hilda Persson. Genom att Per Persson d.ä. sålde större delen av skogsmarken är ursprungligas skattetalet nu minskat.

Iste s.4 om 21,25 penningland Sven Löfkvist kallades "Sjubergs-Sven" efter sitt före hemmansköpet 1880 ägande torp Sjubergstället. Han nybyggde stället efter något år miste han en arm genom blodförgiftning och hemmanet övertogs av mågen Anders Nilsson från Undersvik, gift med enda barnet Kristina 1875- 1947. Efter Nilssons död år ?? köptes hemmanet av sonen Nils Edmund Nilsson, han är gift med Anna f. Ivarsson.

Iste s.s.s.4 om 21,25 nybyggdes av Olof Andersson. Efter familjens avflyttning innehades hemmanet kortare tider av växlande ägare. Anders Nyberg och hans hustru som avflyttade till <bogården (bo nu i Östansjö), Manne Brolin från Tomterna, avflyttade till Sveg, Lindbergs-Pelle från Järvsö för vilken byggnaderna nedbrann våren 1914 varefter det inköptes av förenämnda Anders Persson nr 4 (hösten 1914) varefter det inköptes av förenämnda Anders Persson nr.4 och hans hustru Elin. per Andersson som är både byggnadssnickare och målare har nybyggt gården.

Iste nr 5 var vid skiftet 7 öres och 7 penningland, men vid klyvningen 1886 frånskildes s5 och ss5 och återstoden 3 öres och 20 penningland försålles då familjen Anders Hansson med f. hemmansägare Olof Jonsson vid tiden 1900 till Haga. Köpare var Simeå sågverk (A. Liljedahl) som där hade landbönder till 1931 då hemmanet köptes av Anders Andersson, son till förenämnda Anders persson nr.4. han är gift med Marta Persdotter från Milsågen i Järvsö.

Iste s 5 Nissänge om 1 öres och 14 penningland, inköptes 1923 av Jonas Rosèn sedermera skiftesgodman. Han verkställde bl.a. mycket nyodlingar, och efter hans plötsliga frånfälle 1946 äges gården av änkan Marta Rosèn. Genom Dalgrens försäljning av fäbodskogen är skattetalet minskat.

Iste s.s. 5 Nylands, var först ett ganska ansenlig torp med skogsskifte.och tillökades vid 1886 års hemmansklyvning me d1 öres och 20,5 penningland. från nr 5. Försålles av Brita Persdotters förmyndare till Olof Hansson i Hänsätter år 1930 och brukades mot arrende av de fyra bröderna Fransson. Sedan 1938 är bröderna Anders och Erik Fransson ägare. Genom att större delen av skogsmarken inte ingick i köpet är skattetalen minskat. Bröderna har näst företa en grundlig renovering av mangårdsbyggnaden och rivning av fallfärdiga uthus. Anders är född 1887 och Erik 1889, båda ogifta. Brodern per-Olof har fädernetorpet.

Iste nr. 6 Medsand, om 1 öres och 22 penningland därav inom Undersviks rågång ca 11 ha inägor och 10 ha skogsmark i ett skifte längs Orsjön, inom Arbrå rågång ca 67 ha skogsmark, inägorna därigenom särskilda lägenheter. Efter syskonen Lars och Martas frånfälle 1932 innehades hemmanet något år av ende efterlevande brodern Anders d. 1947 även han utan bröstarvingar och redan vid syskonens frånfälle ganska sjuklig. Det övertogs snart av en avlägsen släkting Olsson från Långsele, för vilken byggnaderna ödelades av eldsvåda varefter han nybyggde medan ännu Anders hansson var skriven för hemmanet. Efter Olssons död övertog sonen Hilding Orsand och hans hustru Karin hemmanet.

